

Leer

Vraag

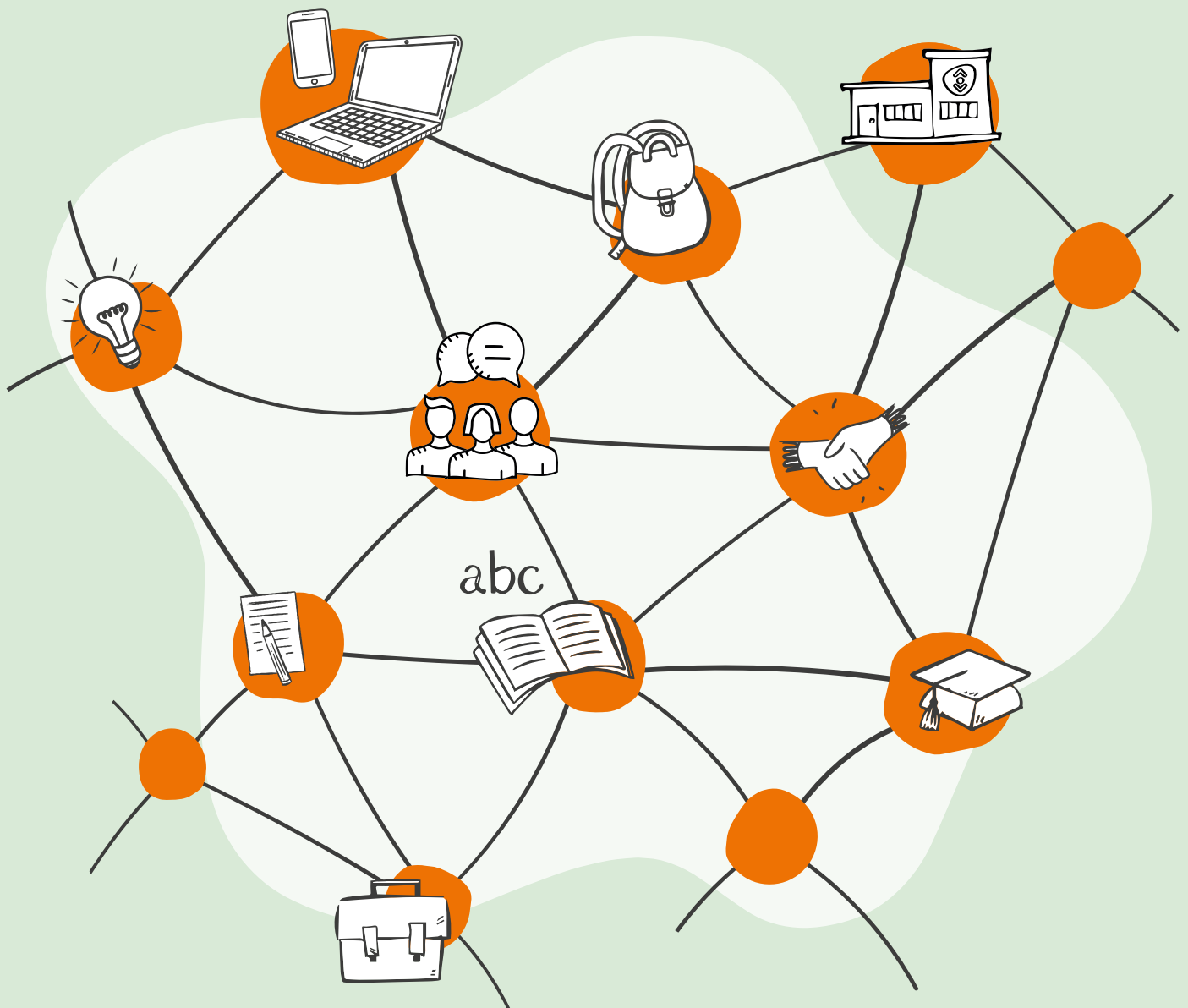
Ontmoet

Lees

Doe

Een leven lang ontwikkelen voor iedereen

Strategische visie 2024-2027
De Bibliotheek Lek & IJssel

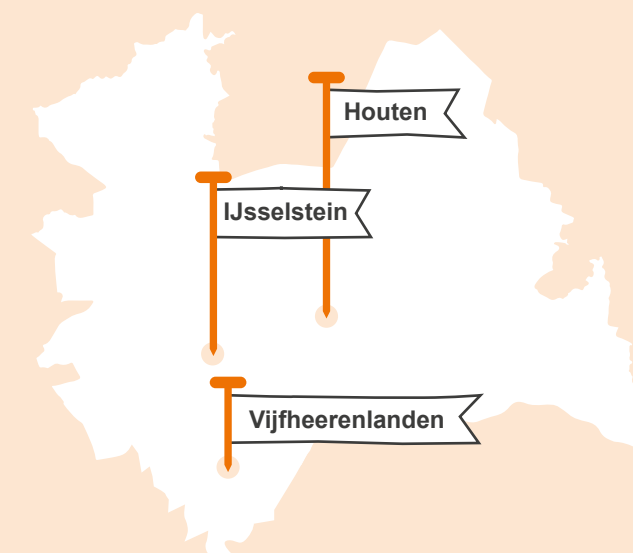
Voorwoord

De Bibliotheek is van alle tijden, is van en voor ons allemaal

De Bibliotheek is een plezierige en inspirerende plek in stad of dorp waar je zo naar binnen kunt lopen en waar iedereen welkom is. Je kunt er leren en jezelf op allerlei manieren blijven ontwikkelen en vindt er inspiratie en ontspanning. Of je nu informatie nodig hebt, nieuwe mensen wilt ontmoeten, je taal- en digitale vaardigheden wilt verbeteren, onze medewerkers en vrijwilligers staan klaar om je te helpen. Samen zetten we ons in om taalontwikkeling en leesplezier te stimuleren, inwoners te laten kennismaken met literatuur en cultuur en hen te faciliteren bij ontmoetingen en participatie.

We doen dit samen met inwoners en vele samenwerkingspartners en geven daarmee iedereen de kans zich een **Leven Lang te Ontwikkelen**. Door talenten en kansen te benutten, zelfredzaamheid te bevorderen, eigen regie te stimuleren en sociale verbondenheid te creëren, dragen we bij aan het bevorderen van levensgeluk en vertrouwen. Dat is een doel waar we met elkaar enthousiast en gemotiveerd aan werken.

Deze strategische visie vormt het kader voor de komende jaren. In concrete doelen werken we deze verder uit in jaarlijkse werkplannen en uitvoeringsplannen per gemeente.

Onze aanpak is afgestemd op de lokale context, de netwerken en behoeften in elke gemeente. Naast de input die we ophalen uit gesprekken met inwoners en organisaties, maken we voortdurend gebruik van klantonderzoeken.

Zo blijven we nauw verbonden met onze gemeenschap en kunnen we onze missie van **een Leven Lang Ontwikkelen voor iedereen** met succes en vertrouwen realiseren.

Gert Staal
directeur bestuurder

Inhoud

Maatschappelijke ontwikkelingen	6
Duurzame ontwikkelingsdoelen	7
Landelijk bibliotheekkader	8
Missie, visie en kernwaarden	10
Programmaliijn: Jong Geleerd	12
Programmaliijn: Zelfredzaamheid	14
Programmaliijn: Leven Lang Ontwikkelen	16
De robuuste Bibliotheek: de vestigingen	18
Strategische uitgangspunten	19

Maatschappelijke ontwikkelingen

Onze samenleving staat nu en in de komende jaren voor tal van uitdagingen. In nauwe samenwerking met overheden en andere partners gaat de Bibliotheek een cruciale rol spelen bij het aanpakken van diverse belangrijke en soms urgente maatschappelijke vraagstukken.

De belangrijkste zijn:

- **Leesvaardigheid en leesplezier** verminderen in rap tempo, niet alleen bij kinderen en jongeren, ook bij volwassenen. Leesvaardigheid is essentieel om volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving. Leesplezier en leesmotivatie spelen een noodzakelijke rol bij het behouden en verbeteren van leesvaardigheid.
- De toenemende **digitalisering** gaat voor veel mensen te snel. Het belang van digitale geletterdheid, informatievaardigheden en digitaal burgerschap is sterk groeiend, vooral nu de overheid zich juist terugtrekt.
- We hebben te maken met een forse **vergrijzing** van de bevolking. Dit brengt specifieke uitdagingen met zich mee, waaronder het risico op eenzaamheid. Elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten is daarom van belang.
- Er is een groeiende **kansenongelijkheid**. Het is in ieders belang deze terug te dringen om een inclusieve en welvarende samenleving te bevorderen. Gelijke kansen bevorderen sociale rechtvaardigheid, economische groei, welzijn en duurzame ontwikkeling voor iedereen.
- De **arbeidsmarkt** kampt met schaarste, waardoor een Leven Lang Ontwikkelen belangrijker is dan ooit tevoren. In een tijdperk van voortdurend veranderende omstandigheden wordt van medewerkers verwacht dat ze zich voortdurend blijven ontwikkelen en nieuwe vaardigheden verwerven om relevant te blijven op de arbeidsmarkt.

- De informatiestroom groeit exponentieel en daarmee ook de noodzaak voor burgers om feiten van onjuistheden te kunnen onderscheiden, een gefundeerde mening te vormen en actief deel te nemen aan het maatschappelijke debat. Burgerparticipatie en **democratisch burgerschap** zullen opnieuw vorm moeten krijgen.
- De samenleving is steeds meer divers, met een groeiende mix van culturele achtergronden, etniciteit en identiteit. Om **inclusie** te bevorderen, ook voor inwoners met fysieke en mentale uitdagingen, zorgen we ervoor dat dit weerspiegeld wordt in onze programma's, collecties en ons team.

Duurzame ontwikkelingsdoelen

De door de VN vastgesteld Sustainable Development Goals (SDG's) zijn 17 doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030.

Wij zien de Bibliotheek als organisatie om deze doelen binnen de gemeenschap te helpen realiseren. Het gaat o.a. om doelen als goed onderwijs en bevorderen van Leven Lang Ontwikkelen, gezondheid en welzijn, minder ongelijkheid, een einde aan armoede en partnerschappen om de

doelen te bereiken. Deze doelen liggen in lijn met onze organisatiedoelen en zijn ook nu al in onze dienstverlening verweven.

In de komende jaren gaan we onze beleidsdoelen verder verbinden aan de SDG's en hier bewust en planmatig mee aan de slag.

We streven ernaar om samen met anderen meer impact te creëren. De verbinding met de SDG's zal ons beleid en onze acties nog doelgerichter maken en ons helpen een positieve bijdrage te leveren aan de lokale samenleving.

Landelijk bibliotheekkader

In het Bibliotheekconvenant 2020-2023 hebben bibliotheken, de landelijke overheid, provincies en gemeenten vastgelegd dat zij zich gezamenlijk inzetten voor drie maatschappelijke opgaven: geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving en een leven lang ontwikkelen. Voor de periode 2024-2028 zal er een nieuw convenant worden ondertekend.

abc

1

Geletterde Samenleving:
het bevorderen van geletterdheid en leesplezier.

De drie
maatschappelijke
opgaven

2

Participatie in de informatiesamenleving:
het streven naar digitale inclusie en digitaal burgerschap.

3

Leven lang ontwikkelen:
het ondersteunen van basisvaardigheden en persoonlijke ontwikkeling.

In het Bibliotheekconvenant worden de volgende belangrijke aspecten gewaarborgd:

- Een sterke netwerksamenwerking
- Voldoende en goed gekwalificeerd personeel en vrijwilligers
- Een collectief landelijk bibliotheekstelsel
- Hoge kwaliteit van dienstverlening door certificering en monitoring
- Goed geregelde innovatie en vernieuwing

In de komende jaren zullen wij ons actief inzetten voor een sterke regionale netwerksamenwerking met collega-bibliotheken om efficiënt en effectief de dienstverlening op elkaar af te stemmen en verder te ontwikkelen.

Missie, visie en kernwaarden

Missie

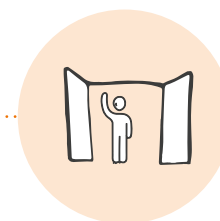
De Bibliotheek Lek & IJssel is een laagdrempelige, lokale ontmoetingsplek en een informeel kennis- en informatiecentrum. We bieden inwoners van jong tot oud kansen en ondersteuning om leesplezier, kennis en vaardigheden te ontwikkelen.

Visie

Wij doen ons werk samen met inwoners, vanuit onze vestigingen met collectie en programmering. Samen met het onderwijs om kinderen en ouders te bereiken, met partners in het sociaal domein voor groepen die ondersteuning kunnen gebruiken en samen met de lokale samenleving voor ontmoeting, beleving en dialoog.

Onze kernwaarden daarbij:

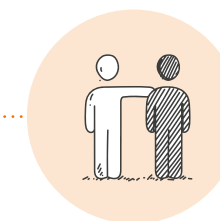
Open

We zijn gastvrij, toegankelijk, zichtbaar en actief uitnodigend voor al onze inwoners.

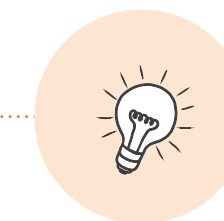
Flexibel

We werken vraaggericht en zijn in staat om mee te bewegen met veranderende maatschappelijke behoeften.

Samen

We geloven in het motto "Samen kom je verder". We werken structureel samen aan initiatieven en oplossingen met inwoners (-groepen), partners en andere bibliotheken.

Kundig

We laten onze rol en expertise zien als adviseur, coördinator, coach en facilitator.

We werken met drie programmalijnen aan de genoemde drie grote opgaven

Programmalijn

Jong Geleerd

Versterken van de geletterdheid van kinderen van 0-18 jaar.

Taal is de sleutel tot communicatie, begrip en verbinding in de wereld om ons heen. Kinderen die op jonge leeftijd worden gestimuleerd en ondersteund in hun taalontwikkeling hebben een grotere kans op succes op school en in latere levensfasen. Door vroegtijdig in te zetten op **taalontwikkeling** voorkomen we taalachterstanden en verminderen we het risico op laaggeletterdheid op latere leeftijd. In samenwerking met de GGD en kinderopvang zetten we ons actief in om de taalontwikkeling van jonge kinderen te stimuleren en ouders te ondersteunen in hun rol als taalopvoeders.

In een doorlopende lijn naar het primair onderwijs streven we ernaar om als structurele partner het leesplezier en de leesvaardigheden van kinderen te versterken.

Om dit te realiseren, zetten we ons in voor een leer- en leesomgeving die rijk is aan taal, zowel in kinderopvang, scholen als thuis. We bieden advies en coaching aan pedagogisch medewerkers en leerkrachten op het gebied van **leesplezier, leesbevordering en informatievaardigheden**, waarbij we hun deskundigheid vergroten. We maken gebruik van bewezen effectieve en

samenhangende programma's, zoals Boekstart in de kinderopvang, De Bibliotheek op School en de VoorleesExpress.

Een belangrijke nieuwe ontwikkeling in de komende jaren is het doortrekken van de **doorlopende lijn naar het voortgezet onderwijs**. Onderzoeken naar leesvaardigheid en leesmotivatie laten alarmerende cijfers zien, wat aangeeft dat er werk aan de winkel is in deze fase van het onderwijs.

Daarnaast zullen we de komende jaren een **Gezinsaanpak Geletterdheid** implementeren. Dit houdt in dat we niet alleen ouders ondersteunen bij het stimuleren van taal- en geletterdheidsontwikkeling bij hun (jonge) kinderen thuis, maar hen ook helpen bij hun eigen (digitale) geletterdheid.

Naast Geletterdheid richten we ons ook op **Digitale Geletterdheid**, met een doorgaande lijn in mediawijsheid. Onze dienstverlening voor kinderen van 0-4 jaar richt zich op mediaopvoeding voor ouders en verzorgers. Voor kinderen van 4-18 jaar ligt de focus, via het onderwijs, op informatie- en zoekvaardigheden.

Programmaliijn

Zelfredzaamheid

Het versterken van zelfredzaamheid van volwassenen door ontwikkeling en ontplooiing van de basisvaardigheden.

Goede basisvaardigheden zijn van groot belang om volledig deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Een goede taalvaardigheid is belangrijk om jezelf te kunnen uiten, anderen te begrijpen en verbinding te maken. Daarnaast zijn goede digitale vaardigheden nodig om de steeds digitaal wordende wereld te kunnen (blijven) begrijpen. Ook goede werk- en gezondheidsvaardigheden zijn nodig om je leven gezond en passend in te kunnen richten. Het ontwikkelen van deze vaardigheden is echter niet voor iedereen vanzelfsprekend. De Bibliotheek biedt ondersteuning.

- **Geletterdheid:** de focus ligt op lezen en schrijven, met specifieke aandacht voor spreekvaardigheid. Samen met getrainde taalvrijwilligers bieden we diverse vormen van taal aanbod aan. We werken vanuit de context, leefomgeving en behoeften van de deelnemer. We gaan actief aan de slag om diverse doelgroepen te bereiken.
- **Digitale inclusie:** Zelfredzaam worden en blijven in de digitale maatschappij is waar we groeiende aandacht aan besteden. We bieden verschillende niveaus van ondersteuning, variërend van laagdrempelige digitale inloopspreekuren voor kleine vragen tot wekelijkse cursussen om te werken aan digitale vaardigheden. Daarnaast breiden we de hoeveelheid Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) verder uit. Dit zijn laagdrempelige, fysieke eerstelijns hulploketten waar mensen terecht kunnen met vragen over online (overheids) dienstverlening. Deze informatiefunctie kan zich komende jaren doorontwikkelen tot informatiepleinen waar ook meteen gewerkt wordt aan de informatievaardigheid van inwoners en allerlei spreekuren van derden plaats kunnen vinden.

- De komende jaren leggen we gericht de connectie tussen Basisvaardigheden en **Werk & Inkomen** waarbij we aandacht besteden aan de vaardigheden die werknemers nodig hebben. Te denken valt dan aan Taal op de Werkvloer, oefenen met sollicitatiegesprekken of hulp bij het opstellen van een cv.
- Ook **Gezondheidsvaardigheden** krijgen de komende jaren aandacht. Het gaat hierbij om vaardigheden die nodig zijn om informatie over gezondheid te begrijpen, te beoordelen en te gebruiken bij het nemen van gezondheidgerelateerde beslissingen. Het lokale netwerk van zorgaanbieders wordt daarbij nadrukkelijk gezocht en betrokken.

De Bibliotheek Lek & IJssel is regievoerder van het regionale Taalhuis, een platform waarbij alle betrokken partners samenwerken om laaggeletterdheid te bestrijden en gezamenlijk te werken aan digitale inclusie.

Programmaliijn

Leven Lang Ontwikkelen

Deze programmaliijn draagt bij aan het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling en het bevorderen van blijvende inzetbaarheid.

Door een leven lang te blijven leren, verbreden en verdiepen mensen hun kennis en verwerven ze nieuwe vaardigheden. Dit leidt tot meer motivatie en zelfvertrouwen.

De Bibliotheek biedt hiervoor een inspirerende en plezierige plek. Met een rijke **collectie** boeken, tijdschriften, e-books en luisterboeken voor alle interesses, leeftijden en leesniveaus. Daarnaast organiseren we diverse **activiteiten**, zoals workshops, informatiebijeenkomsten, schrijfactiviteiten en (online) cursussen. We bieden een podium voor verhalen en dialoog. Dit doen we in samenwerking met inwoners en partners, afgestemd op de lokale behoeften en context.

Bij de Bibliotheek kun je van oudsher terecht voor betrouwbare informatie. We bieden geselecteerde en controleerde bronnen, databanken en collecties. We verrijken **kennis en informatie** door middel van inspirerende activiteiten en bijeenkomsten die leiden tot gesprekken, dialoog en verbinding.

De beschikbaarheid van informatie neemt in een razendsnel tempo toe en voor de meeste mensen is het moeilijk om dit bij te houden. Bovendien groeit de hoeveelheid onjuiste informatie. Algoritmes bepalen welke informatie we te zien krijgen. We willen dat burgers in staat zijn om onderscheid te maken tussen juiste en onjuiste informatie, kennis te maken van de ontwikkeling van kunstmatige intelligentie, een eigen mening te vormen en deel te nemen aan het maatschappelijk debat. Kortom: **Digitaal Burgerschap** en **Democratisch burgerschap**. De Bibliotheek wil in haar programmering invulling geven aan deze behoefte.

Eenzaamheid is een groot en groeiend maatschappelijk probleem, terwijl sociale en emotionele verbinding een basisbehoefte is voor ieder mens. De Bibliotheek wil op een laagdrempelige manier **ontmoeting**, ontspanning en ontwikkeling bevorderen, samen met partners uit het sociaal domein en de zorg, evenals met de inwoners zelf.

De Bibliotheek staat open voor alle inwoners, ongeacht leeftijd, gender, nationaliteit, godsdienst, taal of sociale status. Dat betekent dat ook de programmering van activiteiten hierbij zal aansluiten.

De robuuste Bibliotheek: de vestigingen

Om onze maatschappelijke rol goed te kunnen vervullen is het van belang dat de bibliotheekvoorzieningen goed bereikbaar en toegankelijk zijn voor alle inwoners in ons werkgebied.

De bibliotheekvoorziening moet niet alleen op peil blijven maar we zullen ook stappen vooruit moeten zetten om toekomstbestendig te blijven te blijven en te voldoen aan de behoeften van de lokale gemeenschap.

Een aantal vestigingen zal verhuisd, verbouwd en heringericht gaan worden. Bij deze veranderingen staan aantrekkelijkheid, functionaliteit, gebruiksvriendelijkheid en flexibiliteit centraal.

Daarnaast onderzoeken we hoe we actief kunnen bijdragen aan het versterken van de sociale basis in de leefomgeving van mensen, zodat zij optimaal tot hun recht komen en kunnen floreren. We realiseren ons dat de hoofdvestiging niet altijd de meest geschikte locatie is om mensen te bereiken. Om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de leefwereld van iedereen, zijn we aanwezig in de wijken, kernen, scholen en op andere relevante plekken.

Strategische uitgangspunten

Zo zijn we in 2023	Zo willen we zijn in 2027
Wij bepalen de programmering in de bibliotheekvestigingen.	Inwoners hebben meer invloed op de programmering en we geven hen net als onze partners de ruimte om de Bibliotheek te benutten voor maatschappelijke initiatieven en activiteiten.
We nemen naast regie ook nog veel van de uitvoering op ons.	We laten meer onze expertise en onze rol zien als adviseur, coördinator, coach en facilitator.
Ons aanbod is breed en soms wat versnipperd.	We maken scherpe keuzes en zorgen ervoor dat ons aanbod verbonden en op elkaar afgestemd is.
We werken zowel aanbod- als vraaggericht.	We werken vraaggericht. De behoeften van onze inwoners zijn leidend.
Onze relaties zijn warm maar veelal vrijblijvend.	We kiezen voor structurele samenwerking en duurzame partnerschappen.
Ons team, onze collectie en onze programma's zijn nu nog niet altijd een weerspiegeling van een steeds sneller veranderende en diverse lokale samenleving.	Ons team, onze collectie en onze programma's weerspiegelen een inclusieve lokale samenleving en we staan open voor maatschappelijke veranderingen.
De bibliotheek huist in een gebouw, soms stand-alone, soms met andere organisaties.	We werken nauw samen met andere relevante organisaties, waar mogelijk onder één dak.
Onze vestigingen zijn meestal statisch ingericht en onvoldoende flexibel.	Bij (her)inrichting van onze vestigingen houden we rekening met onze brede gebruikersdoelgroepen en hun (veranderende) behoeften.
In gemeentelijk beleid is er nog onvoldoende aandacht voor de rol die de bibliotheek kan spelen bij diverse maatschappelijke opgaven.	De bibliotheek is een vanzelfsprekende partner bij het samenwerken aan diverse maatschappelijke opgaven.
We werken vanuit een regionale organisatie met lokale accenten.	We sluiten nog nauwer aan bij de lokale behoeften, situaties en ontwikkelingen en organiseren dat intern.
Wat we doen vinden we vanzelfsprekend.	We maken vaker zichtbaar wat we doen, met welk doel en voor wie.

Doe je mee?

We nodigen je van harte uit om bij te dragen aan de toekomst van je Bibliotheek. Neem contact op om jouw gedachten, wensen en ideeën met ons te delen.

augustus 2023
www.bibliotheeklekijsel.nl
feedback@bibliotheeklekijsel.nl
T 085 483 5432

de Bibliotheek

Lek & IJssel

